



Lászlóffy Aladár

Ex cathedra

Uram, adj józanészt, erőt:
meghallgattam egy tévedőt
s ilyenkor élesül belém
milyen nagyon nincsen remény.

Hisz mindent biztosan tudott
és mindenki mindent tud ott
ahol értelmezett szavad
szerint szabad a nemszabad.

Hallgatom vallások szavát,
amint dárdával üti át
egymás miatt a mennyeket
s csak intenék: no menjetek!

Hallgatom a nagy tudományt:
hol téved, hol csak csöppet árt,
hol titkolózik, botladoz
vagy győzelmes bajokat hoz.

Hallgatok egy emlékezőt,
ki mindenről meséket szőtt.
Meghallgatok még valakit,
ki éppen múltat alakít

s megértem: jelen sem lehet,
mert ilyenek az emberek,
s hála, hogy ilyenek vagyunk:

hogy hihetünk és tudhatunk.

Uram, adj józanészt, erőt
meghallgatni a tévedőt...
Ülök padomban hallgatag,
mert téged is hallgattalak.

Csak azt ne add, ne én legyek,
ki józanészként tévedek
ki végül csak kedvetlenül
egy szakadék padjában ül,

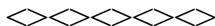
melyet Egyiptom óta ás
a Vörös-tenger-rohanás,
a menekülés ingere,
hogy én menjek, ne Te gyere,

amelyet Róma sem tudott
megoldani sem itt, sem ott,
sem máglya, láger, Moszkva sem
s még ma is mélyül itt velem

e hely, honnan kiálthatok,
Uram, hogy kíváncsi vagyok,
Uram, s így tévedő leszek
nem boldogok az emberek,

de engedd még a szenvedést:
forgassuk még bennem a kést,
mert amíg fájdalom ragyog,
bizonyosan addig vagyok,

és hihetek és tudhatok.



"Örvendj Szentegyház, mert Krisztus, a mennyek Királya megkoronázott téged keresztjével és falaidat magasztos dicsőséggel díszítette." /Örmény himnusz/

Lelki öröm napja ez Szamosújvárnak s gondolom Erdély minden lakosának. különösen az itt lakó örményeknek, akiknek őseik évszázadokkal ezelőtt Örményországból, Aniból, a ragyogó fővárosból jöttek. Ezen az áldott földön szívesen fogadták őket, ők pedig kiérdemelték az erdélyi fejedelmek kegyét és rokonszenvét. A nagynevű Verzeskúli Oxendius püspök 1700-ban engedélyt kapott Lipót királytól, hogy a Szamosújvári vár közelében felépíthesse Örményvárost, amelyet örményül Hájákhághkákhnak, latinul Armenopolis-nak neveztek. 48 évvel később, éppen 250 éve pedig már ennek a szép templomnak építésébe kezdtek. Ezt az évfordulót ünnepeljük ma.

A ti tiszteletre méltó és dicső őseitek - kedves szamosújvári és környékbéli hívek - elhozták a Világosító Szent Gergelytől kapott keresztény hittel együtt nyelvüket, szokásaikat és hagyományaikat is. Itt már nem üldözték őket, de békés menhelyre találtak. Szabadon imádhatták a Szentháromság egy Istent, Krisztus Szent Keresztje, a Szepőlőtlen Szűz Mária és Szamosújvár erős falai oltalma alatt.

Az örmények már nem voltak üldözöttek. Résztvettek az új haza társadalmi, gazdasági, művelődési életében, sőt katonai téren is érdemeket szereztek. Tevékenységüket magas polgári és katonai kitüntetésekkel ismerték el.

Ez az alkalom azért is örvendetes esemény, mert nyilvánosan felidézhetjük tiszteletre méltó őseink történetét. Ezért őszintén köszönöm Dr. Jakubinyi György gyulafehérvári érsek úrnak, hogy hozzájárult ehhez az ünnepséghez és engem is meghívott a hálaadásra.

Engedjék meg, hogy ismét idézzek egyik szép himnuszunkból:

"Felemelk a szentség oltárát ebben a templomban, ahol Krisztus Király feláldozza magát; jöjjetek hívek, új dalokat énekeljétek Krisztusnak. Ujjongj és örvendezz Szentegyház, Krisztus szepőlőtlen jegyese, örömmel gyűjtsd egybe fiaidat, hogy dicsőítse azt, aki szétárasztotta benned a mennyei sugarakat. Oh Egyház, mindnyájunk Anyja!"

Ebben az ünnepélyes pillanatban szeretném üdvözölni Dr. Jakubinyi György gyulafehérvári érsek, örménykatolikus apostoli kormányzó úrral együtt Sáska főtisztelendő plébános urat, a helység lelkiatyját és nemes lelkű munkatársait. Szívemből köszöntöm a helyi polgári előljárókat, az itt lakó és az erre az alkalomra összegyűlt híveket, időseket és fiatalokat. Nem felejtetem ki azokat sem, akik dolgoznak, betegek, vagy egyéb ok miatt nem vehetnek részt az ünnepségen. Mindannyiukért imádkozom, egészséget, lelkieket és áldást kérve számukra. A szentmise alatt együtt emlékezünk az alapítókra és építőkre, akik már nincsenek köztünk, de a templom és a város őrzi a kezük nyomát. Megemlékezünk a hajdanvolt plébánosokról és papokról, az itt eltemetett hívekről, a velencei és bécsi mechitarista atyákról, akik szolgálatukkal hozzájárultak a város felvirágoztatásához.

Tolmácsolom az Örményországban, az Ararát lábánál élő örmény testvéreitek üdvözlését is, akik az új, független, szabad és demokratikus köztársaság megteremtésén fára-

doznak. Elhoztam a Kelet Európában, Grúziában, Oroszországban és Ukrajnában élő örménykatolikusok üdvözlését is.

Az örmény naptár szerint ma ünnepejük Világosító Szent Gergely ereklyéinek megtalálását. Ő világosította meg az örményeket Kr. u. 301-ben a keresztény hittel, amikor megkeresztelte III. Trinidat királyt udvarával együtt. A király ekkor államvallássá tette a kereszténységet. Tiszteletre méltó hagyományunk szerint az első térítők Örményországban Tádé és Bertalan apostolok voltak. Az ő vetésük ért be, amikor Szt. Gergely az örmények első katolikosz pátriárkája lett. Ez időtől nevezzük Örményországot keresztény-katolikus országnak.

Az első niceai zsinat 325-ben elítélte Arius eretnekségét. Örményországot Aristakesz pátriárka képviselte, akit az ekkor már öreg Szt. Gergely küldött oda. Amikor onnan visszaérkezett mondta Szt. Gergely azt, amit mi örmények a Hiszekegyhez fűzünk:

" Mi pedig dicsőítjük azt, aki minden idők előtt volt, imádjuk a Szentháromságot és az Atya, a Fiú és a Szentlélek egyetlen Istenségét, most és mindörökké. Amen."

Ezután Szent Gergely visszavonult a hegyekbe és aszkéta, szemlélődő életet élt. Élet-szentség hírében halt meg, hitvallóként. Ereklyéit pásztorok találták meg és ő lett a három Szt. Gergely között a legtiszteltebb. Utóda Szt. Aristakesz lett.

II. János Pál pápa 1991-ben külön egyházmegyét hozott létre, amelynek én vagyok az érseke. II. János Pál pápa szentelt fel 1992-ben, a Szent Péter bazilikában, örmény rítusú szentmise keretében. Azóta Örményországban élek, székhelyem Gjümri (volt Lenin-akan). Faluról falura járva meglátogattam örmény testvéreimet. Kb. 150.000 örménykatolikus él szétszórva Örményországban és Grúziában. Ők 70 éve nem kaphatnak lelki segítséget a vallásuktól. A papokat megtizedelték, a templomokat lebontották vagy raktárnak, istállónak használták. Az üldöztetés ellenére sokan kitartottak hitük mellett és szívükben megmaradt a buzgó Mária-tisztelet. Most már a kormány engedélyével megnyitottunk néhány templomot és az Európából kapott segítséggel fel is tudtuk újítani azokat. Közvetlen munkatársaim külföldről 8 pap, valamint 15 örmény kedves nővér. Ők végzik a hitoktatást, felkészítik a híveket a szentségek felvételére, nyári üdüléseket szerveznek. 15 kispap készül az Egyház szolgálatára Gjümriben és Rómában. Működik már a Caritas Armenia is, amely segít a szükségét szenvedőknek, fogyatékosoknak, öregeknek, magányosoknak.

Ez a néhány adat, amely a jelenlegi örmény helyzetről szól. Kérlek benneteket, hogy imáitok és erkölcsi támogatások segítsen a munkámban.

Végül néhány szót személyes történetemről, amely összeköt veletek. Szamosújvárt inkább könyvekből, mint személyes tapasztalatból ismerem. Gyermekkoromat (1920-1935) Bukarestben töltöttem. Nagyszüleimmel nyaranként meglátogattuk az erdélyi rokonokat. Majd Szent Lázár szigetén voltam (1935-1950), kivéve a római egyetemi tanulmányi időt. Az örmény nyelvtudásomat tökéletesítettem, majd tanítottam, szerkesztettem, titkári állást töltöttem be a kolostorban, más feladatokkal együtt. 1975. augusztus 2-án tértem vissza Szamosújvárra, rokoni látogatásra. Édesapám a háború után Szamosújvárt szenvedett a börtönbüntetést Tode bíborossal együtt, mert hitvalló volt.

Az igazak emléke legyen áldott!

Az ősöktől ránk hagyott hit hozott össze minket. Emeljük az Úrhoz tömjénáldozatunk illatát és imáinkat, mint tették azt elődeink 250 évvel ezelőtt, a templom alapkövét és a Szentlélek egyetlen Istenségét.

Nemsokára átlépjük a 3. évezred küszöbét. Az ezredforduló után nagy ünnepe lesz Örményországnak. 2001-ben emlékezünk meg arról, hogy Világosító Szent Gergely áldásos munkájának köszönhetően Kr.u. 301-ben államvallássá lett a kereszténység. Ennek az 1700 éves évfordulóját ünnepeljük reményeink szerint békében és lelkiekben gazdagodva. Engedjék meg, hogy már most meghívjam Dr. Jakubinyi György gyulafehérvári érsek urat, a szamosújvári és a többi, a nagy világban szétszórta örmény testvéreket a világ első keresztényé lett államába, Örményországba.

Miközben felidézzük a múlt kedves emlékeit és híres személyiségeit, gondoljunk az új evangelizáció szellemiségére is, hogy megéljük örménykatolikus kereszténységünket. Így tudjuk jobban szolgálni Egyházunkat, népünket és ezzel járulhatunk hozzá vallási, műveltségi és társadalmi megújulásunkhoz.

Nem elég dicsekedni az ősökkel, hanem méltókká kell válni hozzájuk. Hadd dicsekedjem velünk az ő lelkük, mint örményekkel, valódi keresztényekkel, Szamosújvár és Erdély becsületes polgáraival, a Keletről érkezett nemes ősök utódaival.

Ehhez kérjük Világosító Szent Gergely segítségét a himnusz szavaival:

"Hitünk vezére, lelkünk megvilágosítója, oh Szent Gergely!

Jöjjetek hívek, dicsérjük általa Istent.

Oh nagy hitvalló, aki értünk szenvedtél, Szent Gergely!

Jöjjetek hívek, dicsérjük általa Istent.

Isten főpapja, Isten törvényeit hirdetted, oh Szent Gergely!

Jöjjetek hívek, tanítványai, együtt énekeljük dicsőségét az Úrnak!"

Kelt Szamosújváron 1998. június 27-én

P.Nerses Der Nersessian, Segaste c. érseke
a kelet-európai kat.örmények Ordináriusa

Fordította: Dr. Jakubinyi György érsek

Sáska Jenő plébánosnak a szamosújvári kulturális centrum megnyitóján elmondott beszéde

"Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok, s az Isten Lelke lakik bennetek? Aki lerontja az Isten templomát, azt Isten elpusztítja Isten temploma ugyanis szent, s ti vagytok az." I. Kor. 3, 16